Uniwersytet Gdański

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu

Fakultet II: Przekład tekstów artystycznych

Kod ECTS

9.4.0524

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot

Zakład Literatury i Kultury Niemieckiej

Studia

wydział	kierunek		
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	język niemiecki w przekładzie i biznesie
		specjalizacja	wszystkie

Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)

dr hab. Agnieszka Haas, profesor uczelni; dr Katarzyna Lukas, profesor uczelni

Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin

Formy zajęć

Ćw. audytoryjne

Sposób realizacji zajęć

zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej

Liczba godzin

Ćw. audytoryjne: 30 godz.

Liczba punktów ECTS

3

30 godzin - udział w zajęciach;

45 godzin - własna praca z tekstami.

Razem: 75 godzin = 3 ECTS.

Termin realizacji przedmiotu

2023/2024 letni

Status przedmiotu

fakultatywny (do wyboru)

Język wykładowy

- niemiecki w wymiarze 75.00%
- polski w wymiarze 25.00%

Metody dydaktyczne

- Analiza tekstów z dyskusją
- Dyskusja
- Praca w grupach
- Wykład konwersatoryjny

Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne

Sposób zaliczenia

Zaliczenie na ocenę

Formy zaliczenia

- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja
- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru
- kolokwium

Podstawowe kryteria oceny

Ocena na zaliczenie obejmuje:
• wykonanie co najmniej dwóch przekładów: poezja/dramat, proza (80%).
• oceny za wypowiedzi w dyskusjach i wkład w rozwiązywanie problemów na zajęciach – 20%; w przypadku dłuższej nieobecności (pow. 20% zajęć) - uzupełniające kolokwium zaliczeniowe (patrz: „Treści programowe” i „Wykaz literatury”) – 20%.

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt uczenia się	ocena wypowiedzi podczas analizy tekstów z dyskusją / pracy w grupach	ocena pracy translatorskiej	ocena kolokwium zaliczeniowego
	Wiedza		
K_W01	+	+	+
K_W04	+	+	+
K_W09	+	+	+
	Umiejętności		
K_U01	+	+	+
K_U03	+	+	+
K_U08	+	+	+
	Kompetencje społeczne		
K_K01			+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Poziom językowy języka niemieckiego: C1-C2, znajomość języka polskiego jako języka obcego na poziomie C1-C2 (dotyczy obcokrajowców).

B. Wymagania wstępne

Znajomość obu języków umożliwiająca udział w zajęciach; wiedza z zakresu literaturoznawstwa i historii literatury niemieckiej oraz translatoryki.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest zapoznanie studentów ze specyfiką tekstu artystycznego (różne gatunki, media, sposoby użytkowania, epoki, style, dyskursy) i sposobami jego przekładu, uzależnionymi od czynników tekstowych i pozatekstowych, a przede wszystkim kształcenie praktycznej umiejętności tłumaczenia różnych form literackich oraz z pogranicza innych sztuk, z uwzględnieniem teoretycznej wiedzy na temat specyfiki przekładu. Zajęcia mają na celu kształcenie warsztatu językowego tłumacza w obu językach oraz zapoznanie z metodami pracy nad przekładem artystycznym, obszarami życia zawodowego i działalności kulturalnej, w których przekład artystyczny funkcjonuje.

Treści programowe

Praktyczne ćwiczenia obejmujące czytanie, dyskusję nad istniejącymi tłumaczeniami oraz samodzielne próby przekładu tekstów literackich. Analiza istniejących przekładów jako punkt wyjścia do pracy nad nowym tłumaczeniem. W ramach ćwiczeń omawiane są zagadnienia odnoszące się do specyfiki tekstu literackiego i przekładu artystycznego - na konkretnych przykładach i rozwiązaniach translatorskich studentów: metafora, nieprzetłumaczalność i wieloznaczność, parafraza, intertekstualność, polifoniczność tekstu literackiego, obecność idiolektów, gry słów, zasady budowy wiersza i jego przekładu (elementy prozodii, wersyfikacji, retoryki); analiza rozwiązań translatorskich (z literatury niemieckiej na j. polski oraz z literatury polskiej na j. niemiecki) – próba oceny i dyskusja nad rozwiązaniami translatorskimi studentów. Przekład prozy, poezji współczesnej i klasycznej z uwzględnieniem systemu wersyfikacyjnego polskiego i niemieckiego, dramatu, adaptacja tekstu dla potrzeb scenicznych, przekład tekstów o funkcji apelatywnej; wybrane elementy przekładu audiowizualnego (piosenka, pieśń, libretto).

Wykaz literatury

Literatura obowiązkowa:

Apel, F.: Sprachbewegung. Eine historisch-poetologische Untersuchung zum Problem des Übersetzens. Heidelberg 1982.
Brzozowski, J.: Stanąć po stronie tłumacza: Zarys poetyki opisowej przekładu. Kraków 2011.
Fast, P. (red.): Przekład artystyczny a współczesne teorie translatologiczne. Katowice 1998.
Frank A.P., Turk H. (Hrsg.): Die literarische Übersetzung in Deutschland: Studien zu ihrer Kulturgeschichte in der Neuzeit [oraz inne tomy serii „Göttinger Beiträge zur internationalen Übersetzungsforschung“]. Göttingen 2004.
Haas, A.: Granice krytyki przekładu, w: Recepcja. Transfer. Przekład. Oblicza recepcji. T.3, pod red. Jana Koźbiała, Warszawa 2005, s.117-131.
Hendrykowski Marek, Adaptacja jako przekład intersemiotyczny. "Przestrzenie Teorii” 20. Poznań 2013.
Krysztofiak, M.: Przekład literacki a translatologia. Poznań 1999.
Majkiewicz A., Intertekstualność – implikacje dla teorii przekładu. Warszawa 2008.
Między oryginałem a przekładem – seria pod red. m.in. J. Koniecznej-Twardzikowej i M. Filipowicz Rudek (l.90-2000).
Nowicka-Jeżowa, A., Knysz-Tomaszewska D., Przekład literacki: teoria, historia, współczesność. Warszawa 1997.
Sadkowski, W.: Odpowiednie dać słowu słowo. Zarys dziejów przekładu literackiego w Polsce, Warszawa 2002.
Sommerfeld, B.: Übersetzungskritik. Modelle, Perspektiven, Didaktik. Poznań 2016.

Literatura uzupełniająca:

Balcerzan, E.: Literatura z literatury (strategie tłumaczy), Katowice 1998.
Fast P.: O granicach przekładalności [w:] Przekład artystyczny, t. I: Problemy teorii i krytyki, red. Piotr Fast, Katowice 1991.
Fimiak-Chwiłkowska, A.: poprawić poprzednika? - Koncepty tłumaczy w serii translatorskiej. Na przykładzie opowiadania Panny z Wilka Jarosława Iwaszkiewicza i niemieckich tłumaczeń. „Rocznik Przekładoznawczy” 13/2018.

Kubiński W., Kubińska O. / Wolański T. Z. (red.), Przekładając nieprzekładalne, Gdańsk 2000.
Haas, A.K.: Was der „listige Fährmann“ ans andere Ufer trug… Henryk Bereskas übersetzerisches Ringen mit der Lyrik, przekł. H.Petersen (niemieckojęzyczny przedruk artykułu Co „chytry przewoźnik” wiózł na drugi brzeg...z roku 2006), w: Fährmann grenzenlos. Deutsche ind Polen im heutigen Europa. Zum Gedenken an Henryk Bereska. Hg. Brigitta Helbig-Mischewski, Gabriela Matuszek, Hildesheim-Zürich-New York 2008, s.273-289.
Kaźmierczak, M.: Tłumacz i skopos w filharmonii. „Rocznik Przekładoznawczy” 12/2017.
Lukas, K., Kątny, A.: Bolesław Leśmians poetische Transgressionen mit Blick auf deutsche Übersetzungen von Karl Dedecius, (w:) Sommerfeld, Beate / Kęsicka, Karolina / Korycińska-Wegner, Małgorzata/ Fimiak-Chwiłkowska, Anna (red.): Transgressionen im Spiegel der Übersetzung. Festschrift zum 70. Geburtstag von Prof. Maria Krysztofiak-Kaszyńska, Peter Lang, Frankfurt/M. 2016, s. 173-186.
Łuczak, D.: Indywidualna stylistyka autora w przekładzie literackim na przykładzie powieści Joanny Bator Piaskowa Góra i jej tłumaczenia na język niemiecki. „Rocznik Przekładoznawczy” 13/2018.
Pióro, T.: Szkice o sztuce przekładu i sztuce czytania. Warszawa 2019.
Szymańska, E.: „Adaptacje sceniczne Procesu Franza Kafki w Polsce”. Wrocław 2008.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01, K_W04, K_W09 K_U01, K_U03, K_U08 K_K01	Student: - ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o estetyce działa literackiego i jego współistnienia z inymi sztukami oraz specyfice tekstu literackiego i artystycznego i jego przekładzie, ma również wiedzę o miejscu i znaczeniu tłumaczenia artystycznego w relacji do innych nauk i dziedzin życia kulturalnego (K_W01); - zna i rozumie na poziomie zaawansowanym terminologię w języku niemieckim z zakresu teorii przekładu (K_W04); - ma uporządkowaną pogłębioną i podbudowaną teoretycznie wiedzę szczegółową o przekładzie artystycznym (K_W09).
	Umiejętności
	Student: - wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i użytkuje informacje z różnych źródeł, w celu wykorzystania ich w przekładzie z języka niemieckiego na polski i odwrotnie (K_U01); - potrafi interpretować tekst literacki w celu dokonania trafnej analizy oraz zastosować oryginalne podejście (stworzyć własny przekład artystyczny w oparciu o dokonaną analizę i interpretację tekstu) (K_U03); - posiada umiejętność przekładu tekstów artystycznych (literackich i pokrewnych) z języka niemieckiego na język polski oraz z języka polskiego na język niemiecki (K_U08).
	Kompetencje społeczne (postawy)
	Student: - ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności (K_K01); - potrafi dokonać krytycznej oceny istniejących tłumaczeń, a także zastosować swoją wiedzę w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych (K_K01).

Kontakt

agnieszka.haas@ug.edu.pl